

سی فصل تحقیق و رموز استنطاق

مثلاً شاهدی در کناری ایستاده و میبیند دو نفر نزاع مینمایند تصاویر آنها در قوه خیال شاهد ضبط شده و نقش مینماید از نزاع آنها روابط و مناسبات روحی آنها را ضمناً حس میکند مثلاً حس میکند بر اثر دشمنی نزاع میکنند یا بر اثر ربودن مال و تعرض بناموس نزاع مینمایند هر يك از این معانی را یعنی دشمنی، ربودن مال - تعرض بناموس . که استنباط مینماید در قوه و اهمه نقش می بندد و در حقیقت عمل قوه و اهمه شباهت بقوه خیال دارد در مقابل حس مشترك یعنی حس مشترك درك صورت میکند و قوه و اهمه درك معنی مینماید . قوه خیال ضبط صورت میکند و قوه حافظه ضبط معنی مینماید .

پس چهارمین قوه حافظه است که وظیفه اش حفظ و ضبط معانی واصله بقوه و اهمه می باشد و از حیث عمل شباهت بقوه خیال دارد .

قوه پنجم قوه متصرف است که عملش هم تصرف در صورت است و هم تصرف در معنی یعنی هم میتواند وظیفه حافظه را انجام دهد و هم و اهمه و هم قوه خیال و بعلاوه میتواند خیال و معنی را در آن واحد باهم ترکیب نموده و درك نماید یا مثل قواء دیگر جداگانه درك نماید .

حال وارد شرح و بسط عوامل و عناصری میشویم که موضوع شهادت را الرزان مینماید و ارزش آنرا بيمقدار کرده و هزاران خطا و اشتباه ایجاد میسازد .

خطاهای حس مشترك

در شاهد قوه ظاهری باصره بیش از قواء دیگر در سر و کار است یعنی باصره عمل شهادت را بیشتر انجام می دهد تا قواء دیگر شاهد و بدین مناسبت است که شاهد را از مشاهده اشتقاق نموده و عمل چشم را مأخذ اثبات قرار داده اند .

جرایم یعنی وقایعی که در محیط خارج واقع میشود

از راه بصر وارد قواء باطنی میگردد .

تنها عاملی که در همین مرحله اول یعنی وزود واقعه از محیط و عالم خارج بعالم مغز علت خطا میشود قوه توجه و دقت است . چه انسان تا توجهش بموضوع و مطالبی نباشد و شعاع دقت از قوه متصرفه بجم و موجود خارجی دوخته نشود کاملاً مهیای ضبط و حفظ جزئیات آن واقعه نخواهد شد .

اغلب شاید امتحان کرده اید کسی مطالبی را برای شما میگوید شما گوش میکنید سخنانش را میشنوید شاید بعضی موارد تصدیق هم میکنید ولی اگر پس از تمام شدن صحبت های گوینده از شما پرسند چه گفت نتوانید اصلاً جوابی بدهید علت عدم توجه است یعنی آن شعاع دماغی شما بمحیط خسارچ دوخته نشده بوده است . اغلب شهود اشخاص عادی هستند و افراد دیگر نیز بنظرشان عادی است خصوصاً اگر روابطی بین آنها نباشد لذا در حفظ و ضبط هر عملی که با افراد عادی شود جزئیات عمل را با توجه و دقت ضبط نمیکنند بلکه هیئت و نقش مجملی از حادثه که خیلی کلی است وارد مغز میسازند .

در همین موقع که حس مشترك شاهد در محیط جرم مشغول حفظ و ضبط و ادراك واقعه است اغلب تخیلات و تعقلات دیگری در مغز شاهد جلوه میکند و آن تعقلات و تخیلات مزوج باصورت و معنی واقعه میشود و همانطور بخاطر سپرده میگردد و در موقع ادای شهادت این ترکیبات عاری از حقیقت پس داده میشود .

بنابر این تغییر بزرگی اول در عبور واقعه از عالم خارج بعالم مغز حادث و تغییر بزرگی نیز در موقع ادای شهادت بعمل خواهد آمد زیرا معلوم نیست قوه ناطقه خوب تصورات شاهد را دارد میپروراند و خوب میگوید و میدارد یا نه .

چه بسا حوادثی را شاهد حکایت میکند و در تصور

خود واقعه را دور میدهد اما ناطقه اش نارسا و ترکیبات گفتارش مفهوم دیگری را غیر از حقیقت واقعه در نظر مستنطق مجسم مینماید.

واقعه اغلب با احساسات درونی شاهد ترکیب میگردد و در موقع ادای شهادت نشاط، حزن، قساوت جلوه میکند. پرده های رنگارنگی را بمستنطق نشان میدهد خلاصه حقیقت واقعه بصورت دیگری در مغز مستنطق نقش می بندد.

تاریخ وقوع جرم در شاهد خیالی مؤثر است حکایت کردن هر واقعه بنا بر این که در زمان دور و نزدیک رخ داده باشد فرق میکند.

جزئیات اغلب فراموش میشود و در موقع تذکار واسترجاع دماغ و گرفتن مطالب قدیم و بیاد آوردن فراموشیها ممکنست اشتباه و خطا حاصل شود.

اغلب اتفاق می افتد که شرح واقعه با جزئیات مخصوصش عین واقعه را مجسم میسازد و اگر آن جزئیات تشریح نشود واقعه خوب تصور نمیشود و لذا در مغز مستنطق مفهوم دیگری از عبارات شاهد ایجاد میگردد.

حساسیت قواء پنجگانه ظاهری در موضوع شهادت خیلی دخالت دارد گاهی قوه سامعه بعلت عجز قوه باصره خوب کار نمیکند.

یعنی چشم قوه خیلی مؤثری است که بقوه سامعه زیاد کمک میکند انسان اگر کانون صدا و منشاء صدا را با بصره ببیند با سامعه بهتر میتواند شنود و بر عکس اگر چشم انسان را ببندند سامعه ضعیف تر میشود و صدا را دیر تر تشخیص میدهد.

بنابراین هنگام شب و تاریکی که اصلا باصره کار نمیکند سامعه نیز خوب تشخیص نمیدهد صدای گاوآه صدای تخته صدای شیون صدای شلاق صدای ترکه صدای ضربه وسیلی و لکد همه باشکال دیگری در نقاشخانه سر مصور میگردد.

شدت صدا امتداد صدا و زش باد ماده صدا دار (آهن برنج چرم عسله) همه مؤثر در خطا و اشتباه شنونده و

شاهد است.

حکایت بعضی از آثار غیر ممکن بنظر میرسد. بعضی بوهاراشاهد نمیتواند مجسم کند نامستنطق تصور نماید. بعضی مزه ها و طعم ها قابل تشریح نیست بلندی و کوتاهی و نشانیهای دقیق متهم گاهی قابل گفتار نمیباشد.

خطای حافظه شاهد

تصویر واقعه و معنی آن در قوه خیال و واهمه ایجاد قوه حافظه معنی آنرا ضبط و قوه خیال تصویر آنرا ضبط مینماید بهمان ترتیب که تصویر کاغذ عکاسی بمرور زمان محو و کمرنگ میشود از قوه خیال و حافظه نیز کم کم واقعه فراموش میگردد حافظه کم کم معنی مشاهدات را بوجدان می سپارد البته در موقع شهادت باید حافظه آن سپرده را از وجدان باز یابند این رفت و آمدهای مغزی از حافظه بوجدان و از وجدان بحافظه موجب بسی تغییر و تحویل در حقیقت واقعه میشود. شهادت جز در روزهای نزدیک واقعه آنهم با احتیاط دلیل مفیدی نیست لذا دقت کنید در تاریخ وقوع جرم البته هر قدر واقعه مربوط بزمان دور تر باشد باید بشهادت کمتر اهمیت دهید.

قواء مغزی اغلب اشتغال بملکات شاهد دارند یعنی متصل در گیر و دار تصور و پندار و انگارند تاجر بفکر افکار تجارتنی، زارع افکار زراعتی، دانشمند بفکر قیاس و هر يك امور را در محیط خارج مطابق قریحه و ذوق خود تماشا میکنند و در موقع حکایت آنها را در ناطقه بقالب قریحه خود مبدل میسازند بدیهی است در اینمورد هزاران خطا و اشتباه تولید میشود.

از طرف دیگر حافظه شاهد در موقع مشاهده یا منعکس است یا مشغول انعکاس یعنی یا معانی را بقوه واهمه میدهد یا از واهمه ممنائی را مشغول گرفتن است در این مورد کیفیت ضبط مشاهده البته تغییر میکند و عکس العمل ایجاد مینماید.

دقت و توجه

دقت و توجه مانند فروغی است که از سر چشمه نورانی

اضطراب و وحشت

اختلال و بهم خوردگی است که بیننده را در نتیجه مشاهده واقعه دست میدهد و ایجاد کیفیاتی بنام رقت و خشم و تأثر و ضعف و طپش قلب و لرزه و تشنج و ترس مینماید چنین اشخاصی نمیتوانند کاملاً ضبط و درک حقایق وقایع را بنمایند و لذا کسانی که روابطشان با متهم و مجنی علیه مثل مادر و اولاد نزدیک است شهادتشان قیمتی ندارد وقایع تا حدی که اختلال مراکز دماغ را فراهم نسازد درست ضبط میشود ولی اگر قدری خارق العاده و وحشت انگیز باشد قواء دماغ منلاطم میگردد و تصور فوراً شروع بکار میکند و پرده های بزرگتری برای تکمیل هیئت واقعه در مغز منقش میسازد. مثلاً نیمه شب صدای یا ضربه که برپام شنیده شود ضعیف القلب را فوراً متوجه کند ابتدا سامعه تیز میشود و در آن یک تلاطم بر میدارد و صدای زنگار مخصوصی در آن ایجاد میشود و اگر آن صدای ضربه تکرار شود طپش قلب شروع و تصور فوراً شروع بکار میکند و هیئت واقعه را بزرگ میکند و فوراً دزدی بشکل کریهی مجسم میشود طناب سیاه و سفید مار مجسم می گردد. تمام این اثرات ناشی از انجام وظائف قوه تصور است و لذا هنگام ادای شهادت مواظب روحیات و مزاج و اندام شاهد باشید دقت کنید حساسیت قوه تصور تا چه میزان است مستنطق از این قوه باید خیلی استفاده کند شهود و متهم را در محیطی از ارتباطات روحی خود بگذارد که در او ایجاد قوه وحشت شود و بتواند اراده خود را در کتمان حقیقت واقعه بکار اندازد بلکه طوری شود خود بخود عین واقعه را حکایت کند.

تشریفات رسمی تحقیق در این قوه خیلی مؤثر است و استفاده کنید یعنی اگر متهمی را در بیابان یا محل خارج از دائره تحقیق تحت استنطاق آورید نمیتوانید خوب با او سؤال و جواب کنید در صورتیکه در دائره تحقیقات با تشریفات اداری بهتر تحقیق میکنید هر قدر مستنطق منزوی تر و کمتر در ارتباط اجتماعی باشد یعنی او را کمتر در محلهای

روی اشیاء بتابد و حقیقت آنها را بنمایاند یعنی شماعی که از قوه متصرفه مغز بشیئی خارجی دوخته میشود دقت و توجه است و این کیفیت در اشخاص مختلف است بنابر این مشاهدات آنها مختلف خواهد بود در حین ادای شهادت خوب امتحان کنید شهود را ببیند دقت و توجه آنها بسئالات شما چقدر است و جوابی که میدهند آیا مربوط بهمان سؤال است یا درست تصور نکرده اند.

قوه متذکره

قوه استرجاع مطلب مینماید تصاویر و معانی را مذاکره میکند سپس استدلال مخصوصی نموده بقوه متصرفه میدهد و از حاصل تفسیر و تشخیص خود نتیجه میگیرد و این نتیجه را دیده و شنیده میانگارد این قوه در شاهد منشاء خطاهای بسیار میگردد.

قوه پندار و انگار

این قوه خود بخود در مغز کار میکند اعمالش تند و بیدرتنگ است و قوه دیگری او را بکار میاندازد عملش اینست که هر واقعه را بزرگتر و بیشتر از حد خودش نشان میدهد و منشاء دروغگوئی و اغراق همین قوه است. در موقع ادراک وقایع خارجی در اثر انجام اعمال این قوه حقیقت واقعه ممزوج با معانی بزرگتر و دروغی تر میشود. این قوه حد کمتر را هرگز قبول نمیکند قوه تصور و نگارگاهی خیلی زیاد بکار میافتد. معتقدات عجیبی برای عموم مهیا مینماید اضطراب و تهدید و فشار این قوه را زود بکار می دارد. در اشخاص عصبانی و زنها و اطفال این قوه خیلی کار میکند و لذا بشهادت اینگونه اشخاص چندان قیمتی ندهید مخصوصاً زنها قوه تصورشان خیلی قوی و شدید است و لذا اغراق گوئی زیاد دارند و در اغلب قوانین قدیم علت اینکه در بسیاری از موارد تعداد شهود زن دو برابر شهود مرد در مراحل اثبات معین شده بر روی همین منظور بوده و از همین است که شهادت اطفال تا بالغ قابل استفاده نیست و کسان و اقربای نزدیک نیز شهادتشان چندان مؤثر نمی باشد.

با اینکه گوشها در محیط امواج صوت است و از اطراف کیفیت ورود امواج صوت در لاله های گوش یکسان است معذک انسان خود را فوراً از سمت صوت و چشم متوجه کانون صدا مینماید .

هر قوه که بخواهد مشغول کار شود باصره فوراً نظارت و تماشا میکند . چشیدن تلخی و تندى فوراً چشم را متوجه جسم تلخ و تند مینماید . پش جسم پرنده چشم را وادار بتماشای آن مینماید صدای گریه و خنده فوراً باصره را بسمت خود میکشاند و در خلقت انسان چشم و گوش در امتداد يك خط افقی مستقیم در صورت قرار گرفته که خیلی نزدیک بمعز باشد خطاهای این عضو در شهادت خشم و غضب و ضعف اعصاب باصره است . در مورد شهود مخصوصاً باصره آنها را خوب امتحان کنید و کیفیت درك و تندى و حساسیت آنها را مورد نظر قرار دهید برای این عمل باید يك شخص را بجای چند نفر نشان بدهید به بینید باصره شاهد تمیز میدهد یا نه . و همچنین يك شیئی را میان چند شیئی دیگر مخلوط نمائید و هر مرتبه محل آنها را نیز عوض کنید . مثلاً شهادی شهادت میدهد مال مسروق را در دست فلان شخص که سارق است دیدم . میخواهیم یقین حاصل نمائیم که اولین مالی که فعلاً توقیف شده همانست و شخص سارق را هم که او معرفی مینماید متهمی است که دستگیر شده یانه . ابتدا مال مسروق را مابین چند مال مخلوط کنید تا شاهد سوا کند و نشان بدهد و این عمل را بطوریکه نفهمد چندین بار تکرار نمائید خود دزد و سارق را با لباسهای عوضی و مبدل میان چند نفر دیگر قطار کنید تا شاهد او را معرفی نماید دوباره سارق را در محل دیگری که اختلاف روشنائی با محل اول داشته باشد میان چند نفر مخلوط کنید تا شاهد او را معرفی نماید . در اغلب جرائم این قاعده را معمول دارید . البته اگر امتحانات فوری و در محل وقوع جرم باشد خیلی بهتر خواهد بود .

رضا - لطفی

عمومی دیده باشند روش تحقیق بهتر خواهد بود و او را چون عادی تصور نمی کنند تأثیرات حقیقت گوئی زیاد میشود . تأثیرات نورخیلی دخالت دارد هر اطاق تحقیق را مناسب مزاج متهم و اهمیت واقعه و کیفیت جرم نوردهید و روشن کنید . صلابت مستنطق لرزشهای صدا غلظت و شدت آهنگ فوق العاده در تحقیق مؤثر است .

شهادت کذب

تفاوت دروغگوئی با اعراق گوئی اینست که دروغگو اراده دارد برخلاف حقیقت اظهار نماید ولی اعراق گو قوه تصرفش بدون اراده او را وادار بگفتار زیادی خلاف واقع مینماید علل عمده که شاهد را به دروغگوئی وامیدارد عبارتند از نفع و ضرر و انتقام و شهوت و حرص ، کبر و نخوت و ذالت و دناوت ترس و تهدید سفلگی و زبونی البته کشف این احساسات دشوار است ولی ضمناً اگر متهم باین عناوین از خود دفاع کرد بپذیرید و دنبال کنید .

خطاهای قواء ظاهری شاهد

طبیعت و مزاج

طبیعت و مزاج تأثیرات زیادی در گفتار دارد عیوب و نواقص خلقت ارثی یا اکتسابی در شخصیت اشخاص مؤثر است شهادت سفیه و خناق دار و الکلی را زیاد قیمت ندهید سلامتی و صحت مزاج در قبول مطالب مؤثر است تحقیق کنید حین مشاهده در چه حالتی بوده است .

باصره

این عضو در اغلب فعل و انفعالات بدن شریک و مؤثر است و در قوه دراک آثار عجیبی دارد مثلاً اگر قوه لامسه جسمی را بساید و چشم آنرا به بیند تأثیرش در دریافت مغز بیشتر از آنست که چشم بسته باشد و هیئت و نقش جسم را بهتر درك مینماید لذاتی که قوه چشیده میبرد اگر در عین حال چشم به بیند بهتر بخاطر می سپارد مخصوصاً قوه باصره اگر چشم به بیند بهتر بخاطر می سپارد مخصوصاً قوه باصره بقوه سامعه خیلی کمک مینماید چنانکه در اثر شنیدن صدا